

[Lysholt Hansen.]

der har haft praktisk tilknytning til erhvervslivets forskellige grene, inden de begynder deres seminarieuddannelse.

Jeg synes, at der gennem disse lovforslag åbnes mulighed for i bredeste forstand at bevare den gode ordening, vi har haft for læreruddannelse: at manden fra plogen virkelig har en reel mulighed for at gennemføre en sådan uddannelse.

Ser man på de 2 seminariers driftsregnskab, konstaterer man, at elevernes undervisningspenge udgør 20-25 pct. af de samlede driftsindtægter, nemlig henholdsvis 140 000 kr. i Gjedved og 237 000 kr. i Vordingborg. Selv om eleverne har mulighed for at opnå halve og hele fripladser, vil overgangen til statsseminarium, som det fremgår af disse beløb, dog betyde en mærkbar lettelse for eleverne. Når man tager i betragtning, at statens merudgift ved overtagelsen — når man altså ser bort fra udgifterne til forrentning og afskrivning — kun vil andrage ca. 60 000 kr. pr. år for Vordingborg og ca. 65 000 kr. pr. år for Gjedved, finder jeg ikke, at det kan give anledning til betænkelighed. Vordingborg Seminarium er vurderet til 2 275 000 kr., Gjedved til 2 135 000 kr., og staten skal ved overtagelsen indfri prioriteter, der ved siden af de indestående statslån udgør 506 700 kr. i Gjedved, 720 200 kr. i Vordingborg. Det synes jeg heller ikke kan virke afskrækkende, når man tager i betragtning, at der ved siden af skolebygningerne findes et betydeligt antal elevværelser, der indgår i overtagelsen, nemlig 75 i Gjedved og 24 værelser plus kantineplads til 100 elever i Vordingborg. Når man ved, hvor dyrt det er, hvis man i dag skal bygge kollegier til studerende, synes jeg, det er værd at pege på specielt dette aktiv ved de to seminarier.

De to forslag er i øvrigt i alt væsentligt enslydende, men forslaget om Gjedved Seminarium indeholder tillige forslag om statens overtagelse af Gjedved kommuneskole med tilhørende lærerboliger for et beløb af 302 500 kr. plus indestående pantegæld. Skolen dér skal bruges som statsøvelsesskole. I det udvalg, som vel skal nedsættes til lovforslagenes videre behandling, vil jeg gerne have en lidt nærmere belysning af den aftale, der er indgået om fordelingen

af de fremtidige driftsudgifter mellem stat og kommune. Når vi i seminarieloven af 1954 stillede krav om, at seminarierne i almindelighed har egen øvelsesskole, vil det nok være rigtigt, at staten overtager kommuneskolen i Gjedved, selv om vi ikke følger samme regel ved overtagelsen af Vordingborg Seminarium, hvor man fortsat vil bruge den kommunale skole som øvelsesskole.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale de to lovforslag til hurtig og velvillig behandling, så statsovertagelsen kan være en realitet fra det nye skoleårs begyndelse.

Damsgaard: De to lovforslag er meget enkle. Det foreslås, at staten overtager de to private seminarier i Vordingborg og Gjedved uden vederlag; kun skal staten overtage prioriteterne og de forpligtelser, der følger med, at der begge steder skal oprettes statsseminarier.

Det er enkelt; det er næsten for enkelt, thi den højtærede undervisningsminister har ikke, så vidt jeg da kan se, kunnet præstere en ordentlig begrundelse for denne overgang til statsseje og statsdrift, i hvert fald ikke en begrundelse, der er noget hold i. Der kan kun, synes jeg, her være tale om, at den højtærede undervisningsminister har ladet sit gode radikale hjerte løbe af med sig; det har intet med venstre at gøre, det er kun radikalt, og det har måske også noget at gøre med socialisme.

Man kan have det princip, at al læreruddannelse skal varetages af staten. Jeg lagde mærke til, at den ærede socialdemokratiske ordfører nys sagde, at stod det til ham, skulle staten overtage alle 21 private seminarier. Man kan altså have det princip, at læreruddannelsen skal varetages af staten — sådan er det i mange lande, det ved jeg vel — eller man kan have det princip, at den også kan foregå på private seminarier, således som det hidtil er sket her i landet. I venstre har vi altid været varme forkæmpere for de private skoler, fordi vi finder noget meget værdifuldt i, at en skoles liv kan forme sig i frihed, og fordi det ofte kan være en såre nyttig korrektion til de offentlige skoler, at der findes private, der kan indrette deres skoletraditioner, deres daglige skole-